Hukuk Bölümü 2013/1111 E. , 2013/1257 K.

- **İCRA MÜDÜRLÜĞÜNCE YAPILAN IHALE SONUCU ALINAN ARACA ILIŞKIN % 18 OLARAK HESAPLANAN KDV ORANININ % 1?E INDIRILMESI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 19

"İçtihat Metni"

Davacı : İ.K.

Vekilleri : Av. F.Ö. & Av. A.H.Y.

Davalılar : H.P. (Adli Yargıda)

Seyhan Vergi Dairesi Müdürlüğü (İdari Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili 19.11.2012 günlü dava dilekçesinde özetle, "Adana 4. İcra Müdürlüğünün 2008/9420 E sayılı takip dosyası üzerinden davalı borçlu aleyhine 50.000 TL üzerinden icra takibi başlatılmıştır. Alacağın tahsili için borçlu adına kayıtlı bulunan Adana İli, Çukurova İlçesi, 6436 ada, 3 parselde kayıtlı taşınmaz üzerine haciz konulmuş ve mahcuz taşınmazın satışı istenilmiştir. Taşınmazın muhammen bedeli kesinleşmiş kıymet takdiri raporunda 80.000 TL olarak tespit edilmiştir. Taşınmaz 05.11.2012 tarihli birinci açık artırmada 48.000 TL üzerinden satışa çıkarılmış ve katılımcılar arasında en yüksek teklifi veren müvekkile 79.000 TL bedelle ihale olunmuştur.

Söz konusu taşınmaz gerek kıymet takdiri raporunda gerekse satış ilanında belirtildiği üzere130 m2brüt,110 m2net oturum alanlıdır. Bu nedenle tarafımızca 15.11.2012 tarihinde İcra Müdürlüğü'ne müracaat edilerek yasa| mevzuat gereği net alanı 150 m2'nin altındaki konutlar için KDV oranının %1 olarak belirlenmiş olması nedeniyle müvekkilden %1 oranında KDV alınması talep edilmiştir.

Bu talebimiz üzerine Adana 4. İcra Müdürlüğü 16.11.2012 tarihli kararı ile satışa çıkarılan taşınmazın gazetede yayınlanan açık artırma ilanında KDV'nin %18 olduğu, yine hazırlanan gayrimenkul açık artırma şartnamesinde satış ile ilgili %18 KDV'nin alıcıya ait olacağının açıkça belirtildiği, ihale alıcısının açık artırma ilamında açıklanan masrafları kabul etmiş sayılacağı gerekçesiyle KDV'nin %1 olarak alınmasına dair talebimizi reddetmiştir.

Bu karar haksız olup iptali gerekmektedir..." demek suretiyle, şikayetlerinin kabulü ile Adana 4. İcra Müdürlüğü'nün 16.11.2012 tarihli kararının iptaline ve davacıya ihale olunan Adana ili, Çukurova ili, 6436 ada, 3 parselde kayıtlı taşınmaz için %1 oranında KDV alınmasına karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Adana 5.İcra Hukuk Mahkemesi; 28.11.2012 gün, E:2012/743, K:2012/765 sayı ile özetle, "...Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 113-d maddesine göre; müzayede mahallerinde yapılan satışlar katma değer vergisine tabidir. Burada satılan malın ait olduğu kişinin KDV mükellefi olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır. Kanun koyucu bu yerlerdeki satışları özel olarak KDV'ye tabi tutulmuştur. KDV Kanunu'nun 40. maddesine 4108 Sayılı Kanunla eklenen 5 numaralı fıkra ile, Kanunun 17.maddesinin 1.fıkrasında sayılan kurum ve kuruluşlara sadece vergiye tabi işlemlerinin bulunduğu dönemler için beyanname verdirme, beyanname yerine kaim olmak üzere işleme esas belgeleri kabul etme bu mükelleflere ait verginin beyan ve ödeme zamanı ile tahsiline ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda Maliye Bakanlığı'na yetki verilmiş bulunmaktadır. Söz konusu yetki çerçevesinde Kanunun 113-d maddesi uyarınca müzayede yoluyla satış yapan icra dairelerinin bu satışlarıyla ilgili KDV'nin beyan ve ödemesi ile ilgili işlemleri KDV genel tebliğlerinde yer alan açıklamalara uygun yürütülür. Bu bağlamda 48 seri nolu KDV genel tebliğinin (D) bölümünde;

-İcra yoluyla yapılan satışlarda verginin mükellefinin satışı gerçekleştiren icra daireleri olduğu,

-İcra dairelerince müzayede mahallinde yapılan satışlar nedeniyle hesaplanan KDV'nin en geç ilgili mevzuatı uyarınca bedelin tahsil edildiği günü izleyen günün mesai bitimine kadar vergi dairesine beyan edilip aynı süre içinde ödeneceği ve satışa ait KDV'nin bu süre içinde beyan edilerek ödenmemesi halinde teslimin gerçekleştirilmeyeceği açıklamasına yer verilmiştir.

Yasal düzenlemeler uyarınca, icra dairesinde ihale gerçekleştirildikten sonra icra dairesi, KDV'nin tarh ve tahakkuk işlemlerini bu verginin mükellefi sıfatı ile yürütmektedir. İcra dairesinin verginin mükellefi sıfatı ile yaptığı işlemlerden doğan ihtilaflarının çözüm yeri de vergi mahkemesi olduğundan yargı yolu nedeni ile şikayet dilekçesinin reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır." demek suretiyle şikayet dilekçesinin yargı yolu nedeniyle reddine karar vermiş olup, iş bu karara karşı yapılan temyiz başvurusu üzerine Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 06.03.2013 gün, E:2013/5584, K:2013/7693 sayı ile hükmün onanmasına karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Adana 2. Vergi Mahkemesi; 20.05.2013 gün, E:2013/564 sayı ile özetle, "...2004 sayılı icra ve İflas Kanunu'nun icra müdürlüklerinin işlemlerine karşı şikayet prosedürünü düzenleyen 16. maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere icra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten itibaren yedi gün içinde yapılır." hükmü yer almış; aynı Kanunun yapılacak şikayetlerle itirazları inceleyecek İcra Mahkemelerinin oluşumu ile ilgili 4. maddesinde ise "İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır." hükmü getirilerek İcra Müdürlüklerinin işlemlerine karşı yapılacak itiraz ve şikayetlerin icra hakimleri tarafından çözümleneceği öngörülmüştür. Anılan Kanunun 3 63'üncü ve 364'üncü maddelerinde de, icra hakiminin kararlarına karşı yapılacak istinaf ve temyiz başvurularının usulü düzenlenmiştir.

Öte yandan 2797 sayılı Yargıtay Kanunu'nun dairelerin görevlerini sayan 14. maddesinde, İcra ve İflas Kanununun uygulanmasından doğan itiraz ve şikayetler dolayısıyla icra mahkemelerinden verilen kararları temyizen incelemek görevi Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'ne verilmiştir.

Yukarıda açıklanan kanun hükümlerinden anlaşılacağı üzere, İcra Müdürlüklerinin hukuka uygun olmadığı iddia edilen işlemlerine karşı İcra Mahkemesine şikayet yoluyla başvurulması, buradan da olumsuz karar çıkması halinde, bu karara karşı istinaf ve temyiz yollarına başvurulması gerekmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Kanunun Şümulü" başlıklı 1. maddesinde, bu kanun hükümlerinin ikinci maddede yazılı olanlar dışında, genel bütçeye giren vergi, resim ve harçlar ile il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim ve harçlar hakkında uygulanacağı belirtilip; 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde de, vergi mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiş ise de; icra müdürlüğü tarafından yürütülen takip sonucu katma değer vergisinin %18 oranında alınmasına ilişkin işleminin, kanuna aykırılığı iddiasının şikâyet yolu ile icra mahkemesinde çözümleneceği; Mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinden yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği kuşkusuzdur.

Bu durumda, Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, icra müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; Mahkememizin görevine girmeyen ve Adana 5. İcra Mahkemesinin 28.11.2012 tarih ve E:2012/743, K:2012/765 sayılı kararıyla da görevsizlik kararı verilen iş bu davada, görevli mahkemenin belirlenmesi için 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca Mahkememiz dava dosyası ile Adana 5. İcra Mahkemesinin E:2012/743 sayılı dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 1.7.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasanın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 19. maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının, davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle mahkememize gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı M.Ali GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Adana 4. İcra Müdürlüğü'nün E:2008/9420 dosyasında yapılan taşınmaz satışında, borçluya ait taşınmazın alacaklı tarafından alınması üzerine, davacının, taşınmaz satışından doğan KDV oranının %1 olarak hesap edilmesi yönündeki talebinin Adana 4.İcra Müdürlüğünce reddine ilişkin kararın iptali ile, KDV oranının %1 olarak belirlenmesi istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun "Şikayet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir." hükmü yer almaktadır.

"Şikayet üzerine yapılacak muameleler" başlıklı 17. maddesinde de, "Şikayet tetkik merciince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur." hükmü yer almaktadır.

"Tetkik mercii" başlıklı 4. maddesinde de: "İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. İcra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar. İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir." denilmiştir.

Olayda, Adana 4. İcra Müdürlüğü'nün 2008/9420 E sayılı dosyasında yapılan taşınmaz satışında, davacının, taşınmaz satışından doğan KDV oranının %1 olarak hesap edilmesi yönündeki talebinin İcra Müdürlüğünce reddine ilişkin kararın iptali ve KDV oranının %1 olarak belirlenmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Hal böyle iken, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takibe ilişkin olarak yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaza ilişkin, icra müdürlüğünce verilen % 18 oranında KDV ödenmesine dair kararın, kanuna aykırılığı iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümleneceği, mahkemenin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği kuşkusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Adana 5.İcra Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Adana 5. İcra Hukuk Mahkemesi'nin 28.11.2012 gün, E:2012/743, K:2012/765 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.7.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.